

Er det synd at tage den nyfødte kalv fra koen?

I en dansk malkekvægsstald adskiller man den nyfødte kalv fra koen efter 12-24 timer i overensstemmelse med lovgivningen. Mange forbrugere er af den opfattelse, at det er synd at skille kalven fra koen kort tid efter, den er født. Men hvorfor adskiller landmanden egentlig kalven fra koen? - Og er det synd for kalven, at den bliver taget fra koen? Det er nogle af de spørgsmål, som vil blive besvaret i denne artikel.

Foto: FABER x BÆKDAL

Lad os starte med at få fakta på plads. En landmand, der har en malkekvægsbesætning, må ifølge lovgivningen fjerne den nyfødte kalv fra koen 12 timer efter, kalven er blevet født. Hvis der er tale om en økologisk besætning, så er der dog krav om, at der skal gå mindst 24 timer, før landmanden må fjerne den nyfødte kalv fra koen. Forbrugernes umiddelbare reaktion er typisk, at det er synd - både for kalven og koen - at landmanden adskiller dem efter så kort tid. Men der er faktisk logiske, fornuftige og dyrevelfærdsmæssige grunde til, at landmanden skiller de to dyr så relativt hurtigt fra hinanden.

Helt lavpraktisk adskilles ko og kalv, for at landmanden kan få adgang til koens mælk. Dyrlæge Peter Raundal fra SEGES, der er ekspert i dyrevelfærd, fortæller:

Man skal gøre sig klart, at landmanden har køerne som produktionsdyr, og derfor gælder det om, at den producerede mælk kommer ud til forbrugerne. Derfor er det nødvendigt at skille kalven fra koen, men det skal gøres så skånsomt som muligt og uden, at dyrene lider overlast.

Peter Raundal, Dyrlæge, SEGES

Jo længere tid sammen - desto værre bliver adskillelsen

Både dyrlæger og landmænd har erfaret, at jo længere tid en ko og en kalv går sammen, desto stærkere bliver de sociale bånd mellem koen og kalven. Og jo mere stressende og belastende bliver det for de to dyr at blive skilt. Som nævnt så skal man bryde bindingerne mellem ko og kalv, og jo før man gør det, desto mindre synd og belastende er det rent faktisk for ko og kalv.

FAKTA

De danske landmænd adskiller den nyfødte kalv fra koen allerede 12 eller 24 timer efter fødslen. Det kan virke barsk for nogle forbrugere. Men de praktiske erfaringer og forskning har vist, at en relativ hurtig separation mellem ko og kalv belaster dyrene mindst og i virkeligheden er bedst for begge dyr.

Risiko for overførsel af sygdomme

En anden vigtig årsag til adskillelsen af ko og kalv er det rent sygdomsmæssige. Der er nemlig mindre risiko for, at kalven bliver syg, hvis den relativt hurtigt fjernes fra koen. En del køer er nemlig raske smittebærere, f.eks. kan koen udskille salmonella-bakterier i sin afføring, vel at mærke uden at koen selv er syg.

En nyfødt kalv er særdeles følsom over bakterieinfektioner, så hvis koen eksempelvis udskiller salmonella-bakterier i sin afføring, så er der stor risiko for, at kalven smittes med disse bakterier, bliver syg og måske dør.

En salmonellainfektion i en mælkebesætning er en alvorlig affære, og det er vigtigt, at landmanden er på forkant med udviklingen og hele tiden prøver at undgå, at dyrene smitter hinanden.

Når kalven har forladt koen

Umiddelbart efter at kalven er blevet fjernet fra koen, så anbringes den i en boks til kalve. Nogle landmænd har bokse hvor kalvene går hver for sig, mens andre har bokse til to dyr. I sidstnævnte tilfælde går kalvene parvis sammen og kan holde hinanden med selskab.

Også i disse situationer er der dyreværnsregler, som landmanden skal overholde. Dyrlæge Peter Raundal fortæller:

I de tilfælde hvor kalvene går i hver sin boks, så er der krav om, at kalvene skal kunne se hinanden, kommunikere indbyrdes, dvs. røre eller slikke hinanden, hvilket er en naturlig og social adfærd hos en kalv. Denne kontakt sker ved, at der er huller eller tremmer i inventaret i mellem de enkelte kalvebåse. Ingen kalv skal derfor gå helt alene og føle sig isoleret fra de andre kalve.

Peter Raundal, Dyrelæge, SEGES

Landmanden holder naturligvis øje med sine kalve og sørger for, at de får den mælk og kalvefoder, som de har brug for. Derved kan kalvene vokse sig sunde og stærke - og blive til nye malkekøer i besætningen.

Kalvenes videre færd

Når kalvene bliver lidt ældre, så samles de i en større, fælles kalveboks. Senest otte uger efter fødslen skal de konventionelle kalve flyttes til de fælles kalvebokse mens det sker allerede efter en uge for de økologiske kalve. Når kalvene er få dage gamle tilbydes de fast foder som supplement til mælken. Det sker for at kalvene kan udvikle deres mavetarmsystem. Efter 8-13 uger fravænnedes de mælkefodringen og de spiser så udelukkende fast føde. I kalvenes videre opvækst går de i fællesbokse sammen med andre kalve af samme alder indtil de er klar til at gå sammen med de andre køer i [løsdriftstalden](#).

Er det unaturligt at adskille ko og kalv?

Kritikken af adskillelsen af ko og kalv går ofte på, at det er unaturligt at adskille dem. Men det er vigtigt at huske på, at køer ikke er mennesker, og i naturen ville ko og kalv heller ikke gå op ad hinanden hele tiden. I naturen vil en ko trække sig væk fra flokken for at kælte, og når kalven er født - afsides fra flokken - vil koen slikke kalven ren for at stimulere kalvens vejrtrækning og sætte gang i fordøjelsen. Denne adfærd udøves også i stalden inden for de første par timer.

Når kalven har diet første gang, vil koen i naturen ofte forlade kalven for at søge føde og vand, og kalven vil efterlades alene i længere perioder. Efter at kalven er blevet introduceret til flokken, vil den hurtigt begynde at tilbringe mere tid med sine jævnaldrende end med koen. På samme måde sørges der i stalden for, at kalven efter de første par uger bliver sat sammen med jævnaldrende, så den kan udøve sin sociale adfærd.

SEGES

SEGES er et videncenter, der ejes af de danske landmænd. Videncenteret omsætter forskning og viden til informationer, som er praktik anvendelig for landmænd. Centerets aktiviteter finansieres via afgiftsfonde og forskellige projektmidler.

Seges er placeret i Skejby ved Aarhus og har placeret flere mindre satellitafdelinger rundt omkring i landet.

[Her kan du læse mere om SEGES](#)

Kilde: <https://mejeri.dk/produkter/produktion/dyrevelfaerd/er-det-synd-at-tage-den-nyfoedte-kalv-fra-koen>